

کارنامه سریال سازی جلیل سامان، با کارگردانی سریال «ارمغان تاریکی» در سال ۱۳۸۹ وارد فضای جدید شد؛ سریالی که در دهه فجر سال ۱۳۸۹ پخش شد و استقبال مخاطبان و منتقدان را به همراه داشت. سامان دو سال بعد سریال ۱۸ قسمتی «پروانه» را ساخت که بهار سال ۱۳۹۲ از شبکه سوم سیما پخش شد. او در «پروانه» سرآغاز سازمان مجاهدین خلق رفت و ماجرای تغییر گرایش اعضای این سازمان در سال های میانی دهه ۵۰ را در قالب یک داستان دراماتیک به تصویر کشید

انقلاب اسلامی و سازمان منافقین در سه گانه جلیل سامان

عشق است و آتش و خون...

نیلوفر جعفری
خبرنگار

در بخش دیگر این پرونده به مرور آثاری پرداختیم که تصاویر قبل از انقلاب در آن بازتابی شده است. در آن بخش، جای سه سریال فاخر «ارمغان تاریکی»، «نفس» و «پروانه» خالی است که هر سه را

جلیل سامان کارگردانی کرده است. اهمیت کارهای سامان به گونه ای است که تصمیم گرفتیم سه گانه او را به شکل مجازی بررسی کنیم.

شروع آقای کارگردان

جلیل سامان متولد ۱۳۴۸ تهران و فارغ التحصیل رشته کارگردانی فیلم از دانشکده صداوسیماست. او نگارش فیلمنامه فیلم «هانیه» را برای سیما فیلم، فیلمنامه فیلم «وقت بودن» و سریال «گذرگاه تاریکی» را برای شبکه سه و مجموعه «تافته جدا بافته» را برای شبکه دو بر عهده داشته است. سامان کارگردانی آثاری چون فیلم سینمایی «وقت بودن» را برای شبکه چهار (برنده سه جایزه از جشنواره فیلم فجر)، سریال «ترس و لرز»، سریال «قصه قارگاه» از شبکه سه، مستند بازسازی آیتا... لاری شبکه دو، مستند بازسازی قیام جنوب شبکه دو، مجموعه مستند بازسازی حدیث سرو شبکه اول، مستند حدیث دلدادی شبکه چهار و فیلم کوتاه «کلید» را در کارنامه دارد.

اولین گام از سه گانه

اما کارنامه سریال سازی جلیل سامان، با کارگردانی سریال «ارمغان تاریکی» در سال ۸۹ وارد فضای جدید شد؛ سریالی که در دهه فجر سال ۱۳۸۹ پخش شد و استقبال مخاطبان و منتقدان را به همراه داشت. سامان دو سال بعد سریال ۱۸ قسمتی «پروانه» را ساخت که بهار سال ۹۲ از شبکه سوم سیما پخش شد. او در «پروانه» سرآغاز سازمان مجاهدین خلق رفت و ماجرای تغییر گرایش اعضای این سازمان در سال های میانی دهه ۵۰ را در قالب یک داستان دراماتیک به تصویر کشید؛ سریال «نفس» آخرین اثر از سه گانه جلیل سامان است که بازهم ترکیبی از یک داستان عاشقانه با وقایع مربوط به انقلاب و مبارزات گروه های چپ در آن سال هاست. آخرین

سریال مخاطب شاهد سال ها از خودگذشتی مجید در مقابل صورت سوخته همسر خود بود که بی نهایت به دل مخاطب نشست. مجید نشان می دهد آزادی آن نیست که منافقین در ترور و تخریب دیگران جستجو می کنند، بلکه آزادی و رسیدن به تعالی آن است که به خاطر معشوق و اعتلای یک زندگی و در نهایت رسیدن به خدا از همه چیز چشم پوشی، خود را نبینی، در حالی که همه چیز در درون تو روشن است. و مفهوم یعنی تا وقتی نفاق هست عشق از درون انسان پر می کشد و وقتی عشق خدایی حاکم شد نفاق از درون انسان به بیرون پرتاب می شود و این یعنی پرواز ملکوتی روح. آرش مجیدی، امیر آقایی، لیلا زارع، سودابه بیضایی، مجید مشیری، مجید سعیدی، حمیدرضا هدایتی، شهین تسلیمی، سعیده عرب، امیر غفارمنش، آزاده ریاضی، مریم خدارحمی، علی ابوالحسنی، ترلان پروانه، رضا اصغری، غزل ذوالفقاری، فرشته آلوسی، آرمان ضیایی، فرید کلهر و حشمت آرمیده از جمله بازیگران «ارمغان تاریکی» هستند.

نفس؛ عاشقانه ای برای روایت انقلاب

سریال «نفس» به نویسندگی و کارگردانی جلیل سامان در ماه مبارک رمضان سال ۹۶ از شبکه سه پخش شد و مانند دو سریال قبلی این کارگردان، یک قصه عاشقانه را در بستر مبارزات مردم ایران علیه رژیم پهلوی روایت می کند. این سریال ضمن این که مکمل دو سریال «ارمغان تاریکی» و «پروانه» است، تصویر متفاوتی از عشق و مبارزه به نمایش می گذارد. نفس مجموعه ای ۳۰ قسمتی بود که داستانش کمی قبل از انقلاب اسلامی شروع شد و تا زمان آغاز جنگ تحمیلی ایران و عراق ادامه پیدا کرد.

نفس یکی از سریال های پربیننده رمضان ۹۶ بود که از شبکه آی فیلم نیز بازپخش شده است. این مجموعه قصه عاشقانه متفاوتی را در بحبوحه انقلاب و مبارزات آن سال ها تعریف می کند که این تفاوت را می توان در وصال زودهنگام شخصیت های اصلی یعنی ناهید و روزبه دید. در ادامه شخصیت چند وجهی مرد قصه که تا پایان همچنان مرموزاست و در نهایت بی رحمانه عشق به همسر و فرزندش را قربانی بازی های سیاسی اش می کند و در ادامه تصمیم های ناگهانی شخصیت ها قصه را با پیچیدگی هایی همراه می کند که تا پایان برای مخاطب جذاب است.

گشودن کلاف پیچیدگی های داستان برای مخاطب تا پایان به طول می انجامد و به همین دلیل این رمزگشایی قطره چکانی و ترکیب سیاست و عشق مخاطب را با نفس همراه ساخت و به این ترتیب این سریال از پتانسیل و کشش فراوانی برخوردار شد و توانست سنین مختلف و علایق گوناگون را با خود همراه کند. مسعود رایگان، ژاله صامتی، ساناز سعیدی، علیرضا کمالی، بهناز جعفری، سودابه بیضایی، هدایت هاشمی، فاطمه گودرزی، رامین راستاد، داریوش فرهنگ، پژمان جمشیدی، هادی حجازی فراز از جمله بازیگرانی بودند که در این سریال به ایفای نقش پرداختند.

کاستی را که از اتومبیل وی برداشته داخل ضبط می گذارد. در ادامه و زیر صدای صحبت شخصیت ها، صدای ضبط صوت بلند می شود و صدای ستاریکی از خوانندگان لس آنجلسی روی آنتن می رود. پخش این صدا حدود یک دقیقه نیز ادامه دارد. پخش ترانه هایی از فریدون فروغی، فرهاد مهرداد و ... در این سریال سبب شد تا حس و حال دهه ۵۰ به خوبی برای مخاطب ایجاد شود.

حامد کمیلی، سارا بهرامی، نیما رئیسی، مهدی سلوکی، قطب الدین صادقی، هدایت هاشمی، شهرام عبدلی، فرشید نوابی، سپیده خادوردی و الهام چرخنده از جمله بازیگران این مجموعه بودند.

ارمغان تاریکی؛ یک درام روان شناسانه

این سریال به مناسبت دهه فجر سال ۱۳۸۹ از شبکه سه سیما به نویسندگی و کارگردانی جلیل سامان پخش شد. محور سریال روایت فراز و فرود های زندگی جوانی به نام «مجید» است؛ او دانشجوی رشته عکاسی است و اوایل انقلاب جذب یکی از سازمان های سیاسی می شود و به دلیل هوش و ذکاوت خود مورد اطمینان قرار می گیرد، سرانجام به او مأموریت مهمی داده می شود که باید از عهده انجامش برآید؛ مأموریتی که داستان این سریال را به وجود می آورد.

در ادامه سریال شخصیت اصلی که آرش مجیدی مسؤولیت بازی آن را برعهده دارد از سازمان کناره گیری می کند اما فعالیت های سابق او دامن گیر زندگی اش می شود. سکانس های درام این سریال؛ ماجرای اسیدپاشی سازمان بر روی صورت همسر مجید که لیلا زارع به ایفای نقش آن می پرداخت سبب شد تا التهابات آن روزها و مخوف بودن سازمان مجاهدین خلق حتی در برخورد با عناصر خود و عواقب عضویت در چنین گروه هایی به خوبی نمایش داده شود. همچنین در ادامه و در سکانسی از قسمت آخر این

اثر او یعنی سریال «زیرخاک» در گروه فیلم و سریال مرکز سیما فیلم تولید شد؛ این مجموعه دومین همکاری سامان و نصیری نیا پس از سریال «نفس» بود که ماجرای این سریال در سال ۱۳۵۷ و ماه های پایانی منتهی به انقلاب اسلامی می گذرد.

در ادامه نگاهی به سه گانه انقلابی جلیل سامان داشته ایم که شرح آن را در ذیل می خوانید:

سریال پروانه و دشواری های دهه ۵۰ در امروز

سریال «پروانه» جزو برنامه های محبوب سیما بود که تمی عاشقانه داشت و در حال و هوای آستانه انقلاب ۵۷ شکل گرفته بود. جلیل سامان این سریال ۱۸ قسمتی را در حالی کارگردانی کرد که پیش از این تجربه ساخت سریال ارمغان تاریکی را با همین مضمون در کارنامه خود داشت، جالب این که داستان سریال جدید سامان که مورد اقبال عمومی قرار گرفت رایکی از علاقه مندان به ارمغان تاریکی به روابط عمومی سازمان صدا و سیما داده تا استارت ساخت این سریال از پاییز سال ۱۳۹۱ زده شود. داستان پروانه در اواخر رژیم سابق می گذرد و شخصیت اول سریال امیر، دنبال گمشده خودش می گردد. او با گروهی مبارز همراه شده و زندگی پر حادثه ای را تجربه می کند.

در سریال پروانه موضوعات سیاسی در بستر یک داستان عاشقی و دراماتیک بیان می شوند به شکلی که مخاطب را با خود همراه می کند و در بعضی مواقع با شخصیت های داستان همذات پنداری خوبی خواهد داشت این سریال آنچنان به دل مخاطب نشست که بارها از طریق سایر شبکه ها بازپخش شد و حتی این شب ها از شبکه آی فیلم مهمان خانه بینندگان مختلف است.

در اوایل قسمت اول مجموعه پروانه و در سکانس بازجویی از کاراکتر دختر سریال، یکی از بازجوها نوار

انجمن مصطفی اسحقیان درچه مالک خودرو پژو پارس به شماره اتلانی ایران ۸۸-۹۲۸ م ۲۶، شماره موتور 12483148623 و شماره شاسی 83819983 به علت فقدان اسناد فروش مالکیت خودرو تقاضای رونوشت القنتی اسناد مذکور را نموده است. لذا چنانچه هرکس ادعایی در مورد خودروی مذکور دارد ظرف ۱۰ روز به دفتر حقوقی سازمان فراوی شرکت ایران خودرو واقع در پیکان شهر، ساختمان سهمنه مراجعه نماید. بدینوسیله پس از اکتشاف مهلت مزبور طبق ضوابط مقرر اقدام خواهد شد.

سند قطعی منقول به شماره ۴۲۹۸ تاریخ ۸۶/۱/۱۰ دفترخانه ۱۶۰ رشت در خصوص یک دستگاه سواری پراید جی تی ایکس آی، مدل ۱۳۸۲، رنگ مشکی روغنی، شماره موتور 00880282 شماره شاسی S1412283270896 شماره پلاک ۷۶-۶۶ ایران به نام مجتبی صفرپور شکاری مفقود گردیده و فاقد اعتبار است

مدرک موقت فارغ التحصیلی کیرا حیدری وکیل آباد، فرزند حسین به شماره ملی ۲۵۸۰۴۴۲۳۵۸ رسته مامایی مندره از دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت مفقود گردید و فاقد اعتبار است. از اینجمله تقاضا می شود اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت به نشانی: رشت، پل طالبان ارسال نمایند.